

Tok postępowania przy projektowaniu fundamentu bezpośredniego obciążonego mimośrodowo wg wytycznych PN-EN 1997-1 Eurokod 7

I. Dane do projektowania

- *Obciążenia stałe charakterystyczne:*

$$V_k = \quad (\text{pionowe})$$

$$H_k = \quad (\text{poziome})$$

$$M_k = \quad (\text{moment})$$

- *Obciążenia zmienne charakterystyczne:*

$$Q_{1k} = \quad (\text{pionowe})$$

$$Q_{2k} = \quad (\text{poziome})$$

$$Q_{3k} = \quad (\text{moment})$$

- *Wymiary słupa:*

$$a_{sL} =$$

$$a_{sB} =$$

- *Lokalizacja: ...*

- *Poziom posadzki względem terenu:*

$$d_p =$$

- *Grubość posadzki:*

$$h_p =$$

1. Tabela właściwości gruntów.

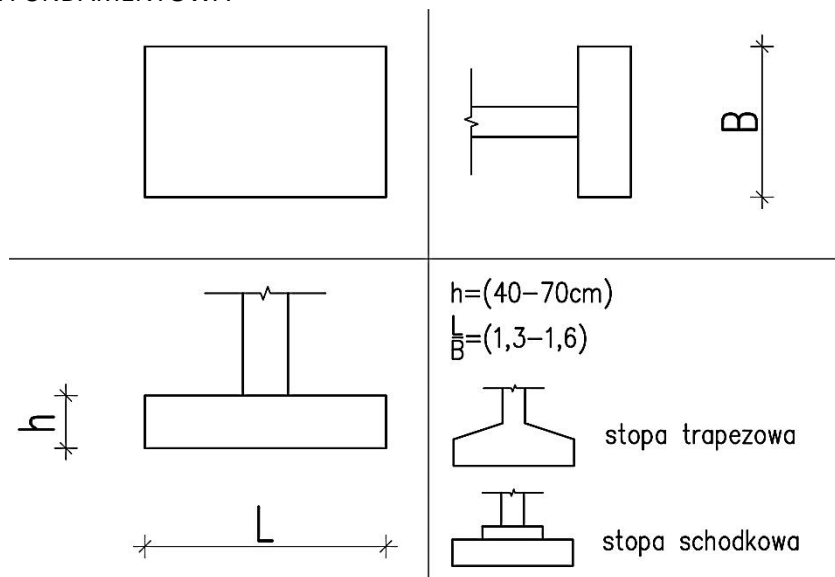
Określić parametry gruntów według tabeli w pliku „tabela.pdf”

2. Przyjęcie geometrii fundamentu.

Wymiary stopy fundamentowej należy przyjąć tak, aby stosunek długości krawędzi $\frac{L}{B}$ mieścił się w granicach (1,3 - 1,6). Wysokość stopy powinna mieścić się w granicach (0,4 - 0,7m).

W przypadku gdy wysokość projektowanej stopy musi być większa niż 0,7m należy zaprojektować stopę trapezową lub schodkową.

a) STOPA FUNDAMENTOWA

b) ŁAWA FUNDAMENTOWA

3. Określenie poziomu posadowienia.

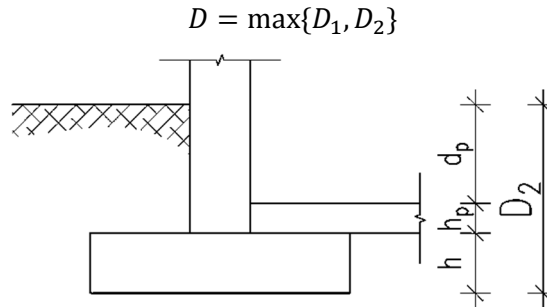
- a) STOPA FUNDAMENTOWA
- b) ŁAWA FUNDAMENTOWA

Poziom posadowienia w projekcie należy przyjąć analizując:

D_1 - poziom przemarzania gruntu zależny od stref (Rys.1 w normie PN-81/B-03020)

D_2 - konstrukcję budynku (grubość posadzki i jej poziom względem terenu).

Jako poziom posadowienia należy przyjąć wartość większą z wyznaczonych.

4. Obliczenie ciężaru fundamentu wraz z zasypem.

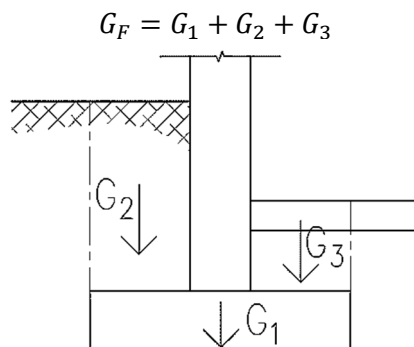
- a) STOPA FUNDAMENTOWA
- b) ŁAWA FUNDAMENTOWA (liczymy ciężar 1mb ławy)

Jako ciężar fundamentu należy przyjąć sumę:

G_1 ciężar fundamentu żelbetowego,

G_2 ciężar gruntu nad stopą po lewej stronie,

G_3 ciężar gruntu i posadzki nad stopą po stronie prawej.

5. Określenie współczynników częściowych.

Podejście projektowe **DA2** (A1+M1+R2)

Na podstawie PN-EN 1997-1 zał. A.3, A.4 i A.5 należy wyznaczyć następujące współczynniki dla danego podejścia projektowego:

A

γ_{Gn} - wsp. częściowy do obciążeń stałych niekorzystnych

γ_{Gk} - wsp. częściowy do obciążeń stałych korzystnych

γ_{Qn} - wsp. częściowy do obciążeń zmiennych niekorzystnych

γ_{Qk} - wsp. częściowy do obciążeń zmiennych korzystnych

M

γ_φ - wsp. częściowy do tangensa kąta tarcia wewnętrznego

γ_c - wsp. częściowy do spójności efektywnej

γ_v - wsp. częściowy do ciężaru objętościowego

R

γ_{Rv} - wsp. częściowy do nośności podłoża

γ_{Rh} - wsp. częściowy do przesuwu

A. STOPA FUNDAMENTOWA

II. Sprawdzenie stanu granicznego nośności GEO

Obliczenie nośności podłoża.

1. Określenie wartości obliczeniowych oddziaływań.

$$V_d = \gamma_{Gn} * (V_k + G_F) + \gamma_{Qn} * Q_{1k}$$

$$H_d = \gamma_{Gn} * H_k + \gamma_{Qn} * Q_{2k}$$

$$M_d = \gamma_{Gn} * M_k + \gamma_{Qn} * Q_{3k}$$

2. Określenie wartości obliczeniowych parametrów geotechnicznych.

Wartości obliczeniowe wyznaczamy dla gruntu, w którym posadowiony jest fundament.

$$\gamma_d = \frac{\gamma_k}{\gamma_\gamma} - \text{wartość obliczeniowa ciężaru objętościowego}$$

$$c_d = \frac{c_k}{\gamma_c} - \text{wartość obliczeniowa spójności gruntu}$$

$$\gamma_d = \text{atan}\left(\frac{\tan\varphi_k}{\gamma_\varphi}\right) - \text{wartość obliczeniowa kąta tarcia wewnętrznego}$$

3. Wyznaczenie mimośrodów działania sił

Mimośród wyznacza się względem środka ciężkości podstawy fundamentu, schemat został pokazany na rysunku. Przy obciążeniu zadanim w jednej płaszczyźnie „L” należy wyznaczyć jedynie e_L , natomiast $e_B=0$.

- a) Od obciążeń stałych e_{LG}

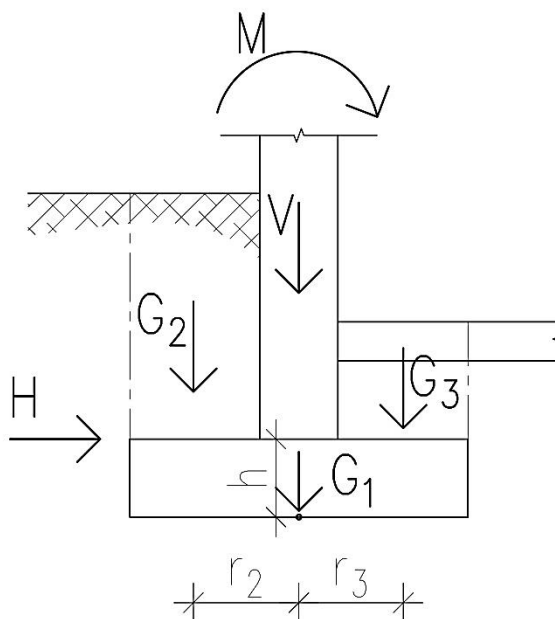
$$M_{pG} = M_k + H_k * h + G_3 * r_3 - G_2 * r_2$$

$$e_{LG} = \frac{M_{pG}}{V_k + G_F}$$

- b) Od obciążeń stałych i zmiennych e_{LQ}

$$M_{pQ} = M_k + Q_{3k} + (H_k + Q_{2k}) * h + G_3 * r_3 - G_2 * r_2$$

$$e_{LQ} = \frac{M_{pQ}}{V_k + G_F + Q_{1k}}$$

4. Sprawdzenie warunku maksymalnego mimośrodru

a) Od obciążeń stałych

$$e_{LG} \leq \frac{L}{6}$$

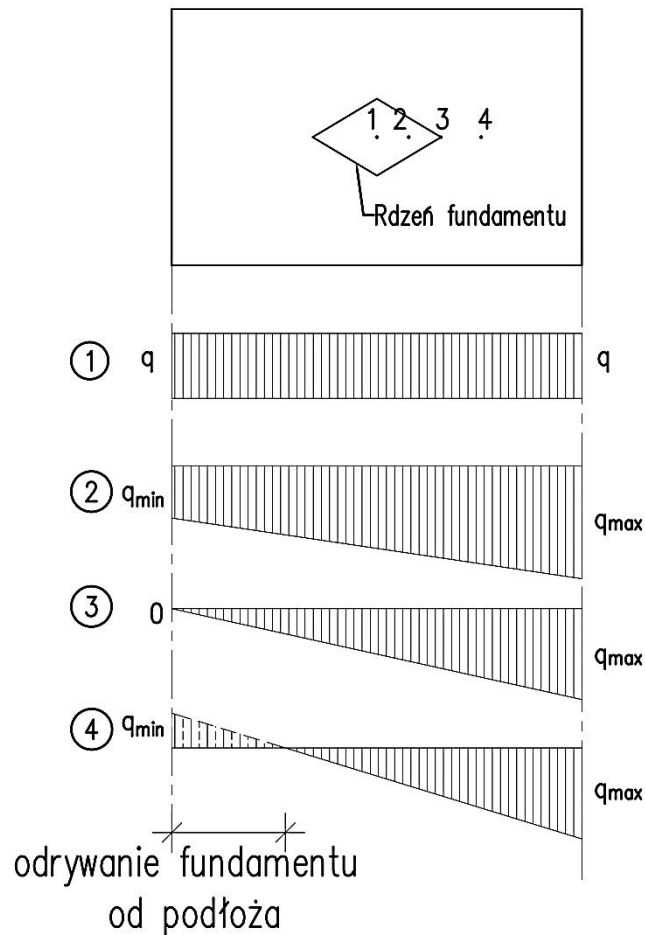
Wypadkowa siła powinna znajdować się w rdzeniu podstawy. Rozkład naprężeń przekazywanych na grunt dla poszczególnych przypadków mimośrodu przedstawiono na rysunku.

b) Od obciążeń stałych i zmiennych

$$e_{LQ} \leq \frac{L}{3}$$

Wartość $\frac{L}{3}$ jest wartością dopuszczalną określoną przez PN-EN 1997-1.

Jeśli warunki te nie są spełnione należy zaprojektować stopę niesymetryczną przesuając środek ciężkości podstawy stopy. W stopie niesymetrycznej do momentu wliczamy dodatkowo siłę pionową przekazywaną przez słup.

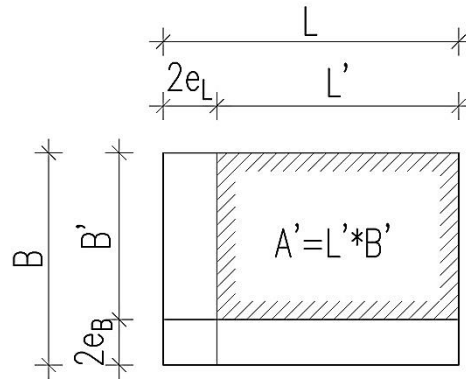
5. Wyznaczenie efektywnego pola podstawy fundamentu

$A' = L' * B'$ - efektywne pole podstawy

$B' = B - 2e_B$ - efektywna szerokość fundamentu

$L' = L - 2e_L$ - efektywna długość fundamentu.

Efektywne pole podstawy wyznacza się dla mimośrodów od obciążeń stałych i zmiennych.

6. Określenie nośności podłoża.

Obliczenia przeprowadzić zgodnie z PN – EN 1997-1 zał. D

Nośność charakterystyczna:

$$q_{Rk} = c' N_c b_c s_c i_c + q' N_q b_q s_q i_q + 0,5 \gamma' B' N_\gamma b_\gamma s_\gamma i_\gamma$$

- a) Wyznaczenie współczynników (stosując wartości charakterystyczne parametrów gruntu oraz obciążeń)

nośności - N_q, N_c, N_γ

nachylenia podstawy fundamentu - b_q, b_c, b_γ

kształtu fundamentu - s_q, s_c, s_γ

nachylenia obciążenia - i_q, i_c, i_γ

- b) Obliczenie naprężeń od nakładu w poziomie podstawy fundamentu,
Wzór ogólny:

$$q' = D * \gamma$$

γ – średni ciężar objętościowy gruntu powyżej poziomu posadowienia.

Należy obliczyć naprężenia z prawej i lewej strony fundamentu (q_L, q_P), do obliczeń przyjąć wartość mniejszą.

- c) Obliczenie nośności charakterystycznej podłoża.

$$q_{Rk} = c' N_c b_c s_c i_c + q' N_q b_q s_q i_q + 0,5 \gamma' B' N_\gamma b_\gamma s_\gamma i_\gamma$$

- d) Obliczenie nośności obliczeniowej podłoża.

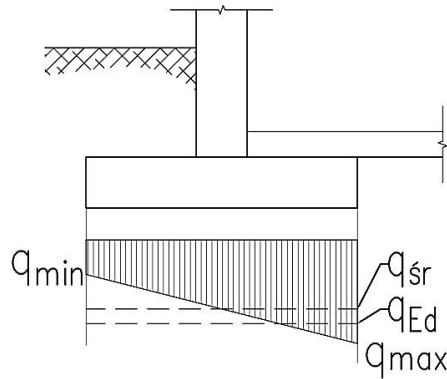
$$q_{Rd} = \frac{q_{Rk}}{\gamma_{Rv}}$$

e) Wyznaczenie rozkładu naprężeń przekazywanych na grunt

$$q_{Ed} = \frac{V_d}{A'}$$

$$q_{min} = \frac{V_d}{B * L} * \left(1 - \frac{6e_{LQ}}{L}\right)$$

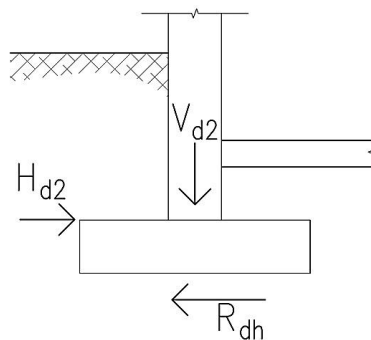
$$q_{max} = \frac{V_d}{B * L} * \left(1 + \frac{6e_{LQ}}{L}\right)$$

f) Stopień wykorzystania nośności podłoża:

$$N = \frac{q_{Ed}}{q_{Rd}} = (0,8 - 1,0)$$

7. Sprawdzenie nośności na przesuw.

a) Wyznaczenie wartości obliczeniowych obciążeń

Obciążenia pionowe należy policzyć stosując współczynniki częściowe korzystne, ze względu na ich korzystny wpływ na tarcie fundamentu o podłoże.

W projekcie zakładamy, że parcie od gruntu na ścianę budynku zostało uwzględnione w reakcji H_k .

$$V_{d2} = \gamma_{Gk} * (V_k + G_F) + \gamma_{Qk} * Q_{1k}$$

$$H_{d2} = \gamma_{Gn} * H_k + \gamma_{Qn} * Q_{2k}$$

b) Kąt tarcia styku fundamentu z gruntem

$$\delta = k * \varphi$$

k – współczynnik chropowatości podstawy

(1 – chropowata, formowanie na budowie; $\frac{2}{3}$ – gładka, prefabrykat)

φ – kąt tarcia gruntu

c) Wyznaczenie nośności obliczeniowej na przesuw.

R_{dh} – wyznaczyć ze wzoru 6.3b z normy PN-EN 1997-1

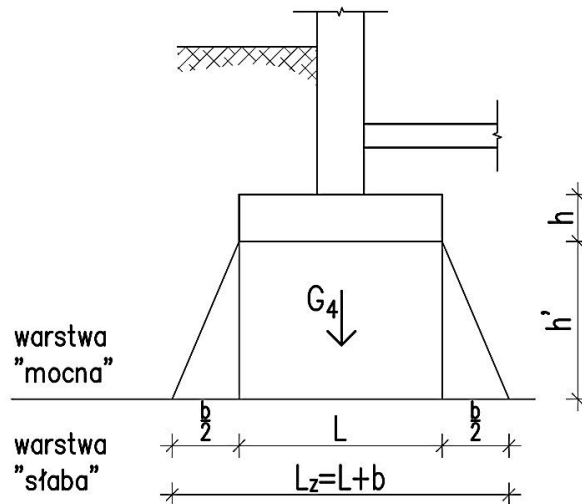
d) Sprawdzenie warunku

$$H_{d2} \leq R_{dh}$$

8. Obliczenie nośności fundamentu w warstwie słabszej zalegającej poniżej warstwy nośnej.

Należy sprawdzić czy do głębokości $2B$ poniżej poziomu posadowienia zalega grunt słabszy. Jeśli tak, wykonać obliczenia dla fundamentu zastępczego zgodnie z procedurą z normy PN- 81/B-03020 zał. 1 pkt.2.

Obliczenia wykonuje się analogicznie jak dla właściwego fundamentu, przyjmując jako fundament zastępczy stopę wraz z blokiem gruntu zalegającym poniżej fundamentu do stropu warstwy słabszej.

Uwagi:

wartość b należy wyznaczyć zgodnie z normą PN-81/B-03020 zał. 1.2.

wartość h' w normie jest określona jako h

- Określić wymiary fundamentu zastępczego ($B_z = B + b$; $L_z = L + b$ – na podstawie normy)
- Obciążenie pionowe zwiększy się o ciężar bloku gruntu dodanego do ciężaru stopy.
 $V'_d = V_d + \gamma_{Gn} L_z B_z h' \gamma$
 γ – ciężar objętościowy bloku gruntu
- Moment działający w podstawie fundamentu zastępczego zwiększy się o wartość siły poziomej działającej na ramieniu równym zagłębieniu warstwy słabszej, mierzonej od poziomu posadowienia rzeczywistego fundamentu.
 $M'_{pQ} = M_{pQ} + H_d * h'$.
 Wystarczające jest wyznaczenie mimośrodów od obciążeń stałych i zmiennych
 $(e_{LQ} = \frac{M'_{pQ}}{V'_d})$.
- Naprężenia od nakładu „ q ” określić w poziomie podstawy fundamentu zastępczego.
 $q' = (D_{min} + h') * \gamma$.
 h' – odległość od rzeczywistego poziomu posadowienia do stropu warstwy słabszej
 γ – średni ciężar objętościowy gruntu powyżej poziomu posadowienia fundamentu zastępczego.
 Do obliczenia nośności podłoża q'_{RK} przyjmuje się parametry gruntu słabszego.

III. Sprawdzenie stanu granicznego nośności STR

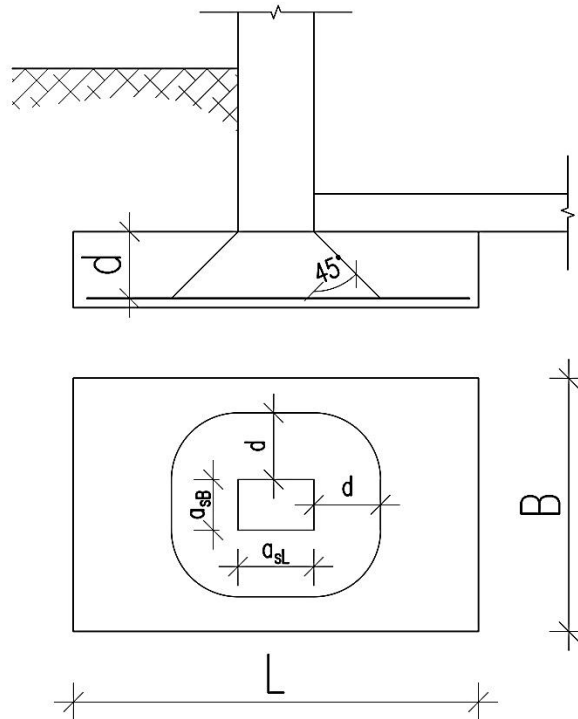
1. Obliczenie zbrojenia stopy.

- Wyznaczenie momentów zginających
- Obliczenie zbrojenia głównego
- Obliczenie zbrojenia poprzecznego
 Metoda obliczeń została przedstawiona w pliku „zbrojenieEN.pdf”
 Pole przekroju zbrojenia w zależności od średnicy i ilości prętów zestawione są w pliku „zbrojenie_pole.pdf”
 Wytyczne do zbrojenia fundamentu znajdują się w pliku „zbrojenie_zasady.pdf”

2. Sprawdzenie stopy na przebicie.

Sprawdzenie wykonać zgodnie z procedurą opisaną w normie PN – EN 1992-1: Projektowanie konstrukcji z betonu. Reguły ogólne i reguły dla budynków. Rozdział 6.4 (w szczególności podpunkt 6.4.4.)

Należy sprawdzić nośność na obwodach kontrolnym w zakresie od lica słupa do odległości $2d$. W projekcie przyjąć, że obwód kontrolny leży w odległości d , od obwodu słupa. (d – wysokość użyteczna przekroju stopy).

Pionowa siła przebijająca pomniejszona o ciężar własny fundamentu:

$$V_{Ed} = V_d - \gamma_{Gn} * G_1$$

Średnie naprężenia powstające w gruncie od siły V_{Ed} : $q = \frac{V_{Ed}}{B * L}$

Pole powierzchni ograniczonej obwodem kontrolnym: $F = \dots$

Długość obwodu kontrolnego: $u = \dots$

Reakcja gruntu na fundament w obwodzie kontrolnym: $\Delta V_{Ed} = F * q$

Siła przebijająca: $V_{Ed,red} = V_{Ed} - \Delta V_{Ed}$

Należy wyznaczyć średnie naprężenia styczne w przekroju kontrolnym v_{ED} stosując wzór 6.51 (PN – EN 1992-1). Następnie obliczyć naprężenia graniczne v_{Rd} ze wzoru 6.50 oraz wartość v_{min} (określoną wzorem 6.3N), jako wartość ostateczną v_{Rd} przyjmując większą z obliczonych wartości.

Maksymalne wykorzystanie nośności $N = \frac{v_{ED}}{v_{Rd}}$ powinno mieścić się w granicach (0,5 - 0,9).

IV. Obliczenie stanu granicznego użyteczności.

1. Obliczenia osiadania fundamentu

Obliczenia przeprowadzamy na wartościach charakterystycznych. Do wyznaczenia osiadania niezbędne są obliczenia naprężeń w gruncie.

Metoda obliczeń została przedstawiona w pliku „osiadanie.pdf”

2. Wykres naprężeń w podłożu gruntowym.

Przykładowy wykres naprężeń znajduje się w pliku „naprężenia_wykres.pdf”

V. Rysunek konstrukcyjny stopy.

Przykładowy rysunek znajduje się w pliku „stopa_rysunek.pdf”

B. ŁAWA FUNDAMENTOWA

Obliczenia w podpunktach analogicznie jak dla stopy.

Obliczenia należy przeprowadzić na 1mb ławy.

C. STAN GRANICZNY UŻYTKOWALNOŚCI GRUPY FUNDAMENTÓW

1. Osiadanie średnie budowli
2. Przechylenie budowli
3. Strzałka ugięcia budowli

D. SPRAWDZENIE STATECZNOŚCI SKARPY WYKOPU

Obliczenia przeprowadzamy według podejścia projektowego DA3: A2+M2+R3

Ponieważ przy sprawdzaniu stateczności skarpy mamy do czynienia z oddziaływaniami geotechnicznymi w obliczeniach stosujemy współczynniki z grupy A2.

1. Określenie współczynników częściowych.
Na podstawie PN-EN 1997-1 zał. A.3, A.4 i A.5, wyznaczyć te same współczynniki jak w przypadku stopy fundamentowej, dla podejścia DA3.
2. Określenie wartości obliczeniowych parametrów geotechnicznych poszczególnych warstw.
Analogicznie jak w przypadku stopy.
3. Sprawdzenie stateczności skarpy wykopu metodą Felleniusa
Tok postępowania przy sprawdzaniu stateczności skarpy metodą Felleniusa przedstawiony został w pliku „skarpa.pdf”